

Edith Whartonová

A woman with her hair styled in an updo adorned with red flowers, wearing a black lace off-the-shoulder dress and a black choker necklace. She is looking upwards with her hand near her neck. The background is dark with golden sparkles. The entire scene is framed by ornate red scrollwork.

Ťm
radovánek

Díl II.

Edith Whartonová

Dům radovánek

Díl II.

Nakladatelství
ČS

Edith Whartonová

Dům radovánek

Díl II.

Přeložila Jana Srbová

Translation © Jana Srbová, 2014
Editor © Josef Pepson Snětivý, 2014
Postface © Josef Pepson Snětivý, 2014

Picture on Cover © Thinkstock.com, 2014
Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Laňková, 2014

© Nakladatelství ČAS, www.nakladatelstvicas.cz, 2014

ISBN 978-80-7475-067-0

Kapitola I.

Když se Selden na schodišti Kasina v Monte Carlu rozhlédl kolem sebe, zmocnil se ho najednou intenzivní pocit, že tohle město – víc než kterékoli jiné z těch, co dosud viděl – má dar přizpůsobit se náladě každého člověka. Jeho vlastní rozpoložení bylo v tu chvíli svolné přiznat okolím ochotnou vstřícnost, která by se roztrpčenému oku mohla jevit jako přetvářka a povrchnost. Na jeho mysl, unavenou dlouhou prací, však otevřená pohostinnost města – spoléhající na obecný rys lidské povahy, totiž touhu strávit příjemný, dovolenkový čas – působila osvěživě. Přejížděl zrakem bělostné náměstí, obklopené cizokrajnou architekturou, promyšleně uspořádané tropické zahrady, slézově fialové hory v pozadí, které působily jako nádherná jevištní výprava, zapomenutá při spěšné výměně scény, a uvědomil si v plném rozsahu svůj pocit lehkosti a svobody. Při pomýšlení na předchozích pár měsíců svého života se otrásl nechutí.

Zima v New Yorku se tehdy jevila jako nekončící sled dnů, v nichž neustále sněžilo; směřovaly beztak jen k ostrému vzduchu a pichlavému jarnímu slunci, jež zvýrazní ošklivost všech věcí tak, až bodá do očí, jako se písek nesený vichrem zasekává do kůže. Selden, ponořený do své práce, si říkal, že pro muže v jeho situaci nemají vnější podmínky žádný význam a že chlad a ošklivost můžou být pro jeho city dokonce dobrým posilujícím lékem. Když pak musel kvůli nutnému případu cestovat za klientem do Paříže, opouštěl zaběhanou rutinu své kanceláře jen neochotně. Teprve nyní, poté, co zvládl své pracovní povinnosti a utrl si pro sebe týden na jihu země, pocítil nově chuť rozhlédnout se kolem sebe a vnímat nesčetná volání, ustavičná překvapení a celou paletu kontrastů života. To vše ho obklopovalo i teď, když sestupoval po schodech Kasina. Zastavil se na dláždění před vchodem. Naposledy byl v cizině před sedmi lety – uvědomil si, jaké změny v něm obnovený kontakt vyvolává. Jen nejhlubší místa jeho samotného možná zůstala nezasažena, ale jinak byl jako vyměněný. A tohle bylo to pravé místo, které jeho proměnu dokoná. Vznešenost, majestátnost či stálost by ho možná ponechaly stejným člověkem, jakým býval dříve, avšak tento stánek, zasvěcený veselí a hýření, nad ním rozprostíral závoj zapomnění.

Duben byl už v polovině; období veselého rozhazování právě dosáhlo svého vrcholu. Nestálé skupinky lidí na náměstí a v zahradách se brzy rozplynou, scéna se přetvoří a jeviště přinese zase nové výjevy. Zatím však poslední chvíle stávajícího představení vypadaly, jako by sbíraly co nejvíc lesku, než spadne závěrečná opona. Čistota vzduchu, záplavy květin, sytá modř oblohy i moře – to vše přinášelo efekt závěrečného aktu, kdy se rozsvítí všechna světla najednou.

Tento dojem ještě podtrhoval způsob, jakým do samotného středu scény vkráčela nápadná skupina lidí: zastavili se před Seldenem a vypadali jako hlouček herců, promyšleně seskupených, aby zvýšili účinek posledního jednání. Jejich vzhled budil dojem, že na tomto divadle se vydají nešetřilo, a zdůrazňoval podobu představení s jednou z těch „kostýmních her“, v níž protagonisté předstírají vášeň, aniž by se přitom pohnul jediný záhyb jejich odějí. Dámy stály jednotlivě, neboť počítaly s tím, že tak lépe vynikne účinek jejich zjevu, pánové se drželi poblíž nich s výrazem jevištních hvězd, jejichž krejčí jsou jmenováni v programu. Nakonec to byl samotný Selden, kdo jim bezděky toto představení ukončil: přitáhl k sobě pozornost jedné z přítomných osob.

„No ne, pan Selden!“ překvapeně vykřikla paní Fisherová a dodala naříkavě: „Umíráme hlady, protože se nemůžeme rozhodnout, kam jít na oběd!“ Gestem zahrнула do hloučku nerozhodných i paní Stepneyovou a Bryovou.

Když se všichni přivítali, seznámili Seldena se svými těžkostmi, takže s pobavením zjistil, že zde existuje pár míst, kde by člověk mohl o něco přijít, kdyby tam snad neobědval, ale naopak by mu zase mohlo uniknout něco jiného na dalších – zkrátka, jídlo samo bylo v těchto souvislostech mnohem méně důležité než obřad samotný.

Paní Bryová k tomu připojila: „Samozřejmě, nejlepší věci se dostanou v Terasě – jenomže to pak vypadá, že člověk nemá žádný jiný důvod, proč jít zrovna tam: Američané, co tu nikoho neznají, se prostě vždycky ženou jenom za nejlepším jídlem. A vévodkyně z Beltshiru se poslední dobou ukazuje v Becassinu.“

Paní Bryová neudělala – k zoufalství paní Fisherové – prázdný pokrok ve svém způsobu zvažovat své vlastní společenské možnosti na veřejnosti. Nedokázala se naučit dělat

věci proto, že je tak sama dělat chce, a svou volbou jim dodat konečný punc vhodnosti.

Pan Bry, bledý mužiček s obličejem obchodníka, oblečený v plandavých šatech, se do té těžké volby rozjařeně vložil: „Podle mě je to tak, že vévodkyně chodí tam, kde je nejlevněji – ledaže za ni někdo zaplatí. Když jí nabídnete, že útrata půjde na vás, uvidíte, jak rychle se objeví v Terasé!“

Paní Stepneyová s ním ale nesouhlasila a namítla: „Všichni vévodové teď chodí do toho malého podniku v Condamine. Tady lord Hubert říká, že je to jediná restaurace v Evropě, kde umějí připravit hrášek.“

Lord Hubert Dacey, štíhlý, ošuměle vypadající chlapík s okouzlejícím, unaveným úsměvem a výrazem, jako by strávil svá nejlepší léta usměrňováním zbohatlíků do těch správných podniků, přisvědčil s důrazným přikývnutím: „Ano, je to tak.“

„Hrášek?“ ušklíbl se pan Bry s opovržením. „A dovedou uvařit želvy? Tohle jen ukazuje,“ pokračoval, obraceje se k ostatním, „co jsou tyhle evropské podniky zač, když si někdo může udělat jméno díky tomu, že umí uvařit hrášek!“

Jack Stepney se do jejich rozhovoru autoritativně vložil: „Nevím, jestli můžu tady s Hubertem úplně souhlasit – například v Paříži je na Quai Voltaire taková hospůdka – nu, v žádném případě ale nemůžu doporučit Gargote v Condamine; alespoň s dámami určitě ne!“

Stepney od svého vstupu do manželství ztloustl a začal se projevovat dost puritánsky, jako ostatně všichni manželé Van Osburghových dcer; jeho žena však, k jeho překvapení a znepokojení, začala projevovat neochvějnou pevnost v uskutečňování toho, co si předsevzala, takže mu kolikrát nezbyvalo, než za ní – sotva dechu popadaje – popoběhnout, pokud nechtěl zůstat daleko za ní.

„Ale jen tam pojďme!“ prohlásila s radikálním gestem, až se peří na jejím modelu otrásl. „Terasa už mě vážně unavuje – je to tam tak nudné, jako byste přišli na oběd ke své matce! A lord Hubert slíbil, že nám řekne, kdo jsou všichni ti hrozní lidé, co tam chodí – že? No tak, Jacku, netvař se jako svatoušek!“

„Nu, já bych třeba ráda věděla,“ ozvala se paní Bryová, „u koho si dávají šít šaty.“

„Nepochybují, že i tohle nám bude umět Dacey říct,“ poznamenal Stepney s ironickým nádechem, na což jmenovaný reagoval zašeptáním: „Alespoň to tam budu moct zjistit, drazí přátelé!“

Paní Bryová nato prohlásila, že už nedokáže udělat ani krok, a společnost se rozhodla, že si vezmou dva nebo tři lehké kočáry, které vyčkávavě postávaly hned u hranic zahrady; celé malé procesí se vzápětí vydalo směrem ke Condamine.

Restaurant, kam měli namířeno, byl jedním z mnoha malých podniků na široké ulici, strmě spadající z Monte Carla do čtvrti rozkládající se kolem nábřeží. Z okna, u něhož se po chvíli usadili, mohli pozorovat sytou modř přístavu, zasazeného do bujné zeleně předhůří: napravo monacký útes se siluetou středověkého kostela a zámku, nalevo terasy a věžičky herny. Vody zálivu protkávaly mihotavé paprsky světla, přicházejících ze zábavních lodí; kromě nich se na vlnách objevila – zrovna když jejich oběd vrcholil – majestátní jachta. Přestali věnovat pozornost hrášku a sledovali, jak se plavidlo blíží k přístavišti.

„Hrome, to jsou snad Dorsetovi!“ vykřikl Jack Stepney. Lord Hubert odložil monokl a přisvědčil: „Ano, je to Sabrina.“

„To už se vracejí? Chystali se strávit na Sicílii celý měsíc,“ poznamenala paní Fisherová.

Edith Whartonová

„Tipl bych si, že už toho měli dost: je tam všehovšudy jediný moderní hotel,“ řekl přezíravě pan Bry.

„Byl to nápad Neda Silvertona – ale chudáci Dorsetovi a Lily Bartová se museli strašně nudit,“ potřásla hlavou paní Fisherová a dodala tlumeným hlasem směrem k Seldenovi: „Jen doufám, že tam nedošlo k nějaké hádanci.“

„Nejbáječnější na tom je, že je slečna Bartová zase zpátky,“ pronesl svým vlídným, rozvázným způsobem lord Hubert; paní Bryová k tomu upřímně připojila: „Tak to s námi teď vévodkyně ráda povečeří, když tu bude Lily.“

„Vévodkyně ji nesmírně obdivuje: určitě ji nadchne, když se taková večere uspořádá,“ souhlasil lord Hubert s profesionální pohotovostí člověka, který je zvyklý těžít ze zprostředkování společenských kontaktů. Selden nad rychlou proměnou jeho způsobů užasl – najednou jako by měl před sebou obchodníka.

„Lily je tady obrovsky oblíbená,“ pokračovala paní Fisherová, stále ještě důvěrným tónem, k Seldenovi. „Vypadá o deset let mladší – ještě nikdy jí to tolik neslušelo jako teď. Lady Skiddawová ji v Cannes brala všude s sebou, a make-donská korunní princezna ji pozvala na týden do Cimiez. Lidé říkají, že to byl jeden z důvodů, proč Bertha tak rychle popohnala jachtu na Sicílii: sama totiž korunní princeznu nijak nezaujala, a tak nedokázala snášet pohled na Lilyin triumf.“

Selden neodpovídal. Dosud měl sice jakési mlhavé povědomí, že se slečna Bartová plaví s Dorsetovými někde ve Středomoří, ale nenapadlo ho, že by na ni mohl narazit na Riviéře, kde už sezona prakticky končila. Opřel se v křesle a mlčky si prohlížel svůj filigránský šálek s tureckou kávou; přitom se snažil utřídit si myšlenky a vyjasnit si, jak na něj zprávy o Lilyině blízkosti vlastně působí. Už

dříve si vypěstoval osobní odstup, který mu umožňoval – dokonce i v okamžicích emočního vypětí – vnímat a hodnotit vlastní pocity. Nyní byl upřímně překvapen, jaký zmatek a nepokoj v něm vyvolal pohled na Sabrinu. Měl důvod domnívat se, že ty tři měsíce intenzivní práce, jež následovaly poté, co prošel citovým otřesem a ztrátou iluzí, vymetly z jeho mysli všechny sentimentální představy. Pocit, který si naopak pěstoval, byla vděčnost za to, že unikl: byl jako cestovatel, který je rád, že vyvázl z nebezpečné situace, a zatím si ještě neuvědomuje rány, které přitom utrpěl. Nyní však bolest pocítil; došlo mu, že přece jen neunikl bez poranění.

O hodinu později, po boku paní Fisherové v zahradách Kasina, zkoušel najít nové argumenty, proč zapomenout na křivdu, jež se mu stala; opět převracel v hlavě, jaké riziko mu hrozilo, a on se mu vyhnul. Jeho známí se mezitím se rozešli s nerozhodností charakteristickou pro společenský život v Monte Carlu, kde dlouhé zahálčivé hodiny nabízejí nekonečné možnosti, jak je prolonošit. Lord Hubert Dacey se vzdálil, aby vyhledal vévodkyni z Beltshiru, neboť ho paní Bryová pověřila delikátním vyjednáváním, které by jim zaručilo přítomnost této dámy u večeře. Stepneyovi odjeli ve svém automobilu do Nice a pan Bry odešel, aby se zúčastnil závodu ve střelení na holuby; tato událost na chvíli zaměstnala jeho nejlepší dovednosti.

Paní Bryová, která měla sklon po jídle rudnout a špatně dýchat, se nechala moudře přesvědčit Carry Fisherovou, aby se vrátila do svého hotelu a hodinku si odpočinula; Selden se svou společnicí tak byli ponecháni jeden druhému a mohli se vydat se na procházku, vybízející k důvěrnostem. Chůzi brzy vyměnili za klidné posezení na lavičce ukryté ve spleti šlahounů růží a vavřínu, odkud mohli skrz

Edith Whartonová

mramorovou balustrádu pozorovat blyštivé, modré moře a ohnivé květy kaktusů, vyrážejících jako meteory z blízké skály. Zářivý vzduch kolem a vlídný stín jejich úkrytu sváděl k lenošení – a také ke kouření mnoha cigaret. Selden se poddal těmto svodům a strpěl i to, aby mu paní Fisherová převyprávěla celou řadu svých zážitků z poslední doby. Do ciziny se vydala s Bryovými v době, kdy celá „lepší společnost“ prchá před nevlídností newyorského jara. Bryovi, opojeni svým prvním úspěchem, dychtili po rozšiřování území své slávy; paní Fisherová považovala Riviéru za místo, které jim umožní snadné proniknutí do londýnské společnosti, a tak vedla jejich kroky právě sem. Ona sama měla okruh známých v každém hlavním městě; dokázala jej kolem sebe shromáždit i po své dlouhé nepřítomnosti a Bryovy provázela pečlivě rozšiřovaná pověst o jejich bohatství, takže se kolem nich rychle seskupil houf kosmopolitních hledačů radovánek.

„Ale tak snadno, jak jsem očekávala, to přece jen nejde,“ přiznala paní Fisherová upřímně. „Říká se, že každý, kdo má peníze, pronikne do společnosti lehce – ale spíš by se mělo říkat, že skoro každý. Londýnský trh je teď tak přeplněn Američany, že aby tam člověk pronikl, musí být buď velmi mazaný, nebo strašně výstřední. Bryovi nejsou ani jedno, ani druhé. S ním by to ještě šlo, kdyby ho nechala samotného: lidem se líbí jeho hantýrka i to jeho chvástání a hloupé kopance. Jenže Louisa to vždycky zkazí tím, jak se ho snaží potlačit a sebe nacpat do popředí. Kdyby zůstala taky přirozená – tlustá, primitivní a neotesaná –, bylo by všechno v pořádku. Jenže ona, jak potká někoho, kdo má vkus, začne se chovat povýšeně. Zkoušela to i na vévodkyni z Beltshiru a lady Skiddawovou – obě utekly. Dělán, co můžu, abych jí vysvětlila, co

dělá špatně – říkám jí pořád dokola: ‚Louiso, prostě jen zůstaňte svá!‘ –, ale ona to zkouší i na mě, tu svou nesmyslnou přetvářku! Myslím, že se chová nafoukaně i ve svém pokoji za zavřenými dveřmi!“

„A nejhorší na tom je,“ pokračovala po krátké odmlce, „že si ta ženská myslí, že je to moje chyba. Když se tu před šesti týdny objevili Dorsetovi a každý se začal točit kolem Lily Bartové, viděla jsem na Louise, že je přesvědčená, že kdyby měla za zadkem Lily, a ne mě, už by se touhle dobou bratříčkovala se všemi královskými rodinami. Vůbec si neuvědomuje, že je to Lilyina krása, co všechny kolem přitahuje: lord Hubert říká, že podle něj je Lily teď ještě hezčí, než když ji viděl před deseti lety v Aix. A to i tehdy sbírala jen samý obdiv: jeden bohatý italský princ se s ní chtěl oženit, jenže v kritický moment se tam objevil jeho pohledný nevlastní syn a Lily byla tak hloupá, že s ním flirtovala, právě když probíhaly přípravy sňatku s jeho otčímem. Pár lidí tehdy tvrdilo, že to ten mladík udělal schválně. Určitě si dokážete představit ten skandál: mezi oběma muži došlo k prudké hádce a lidi se začali na Lily dívat tak divně, že paní Penistonová musela sbalit věci a dokončit své léčení jinde. Ne že by to někdy pochopila: až dodneška si myslí, že jí Aix nesvědčilo, a to, že ji tam francouzští doktoři poslali, považuje za důkaz jejich neschopnosti. Jenže to je celá Lily, víte: pracuje tvrdě jako otrok na svém cíli, připraví si půdu k zasetí – ale pak, když by měla sklízet plody své práce, zaspí, anebo si vyjde na piknik.“

Paní Fisherová se odmlčela a v zamyšlení pohlížela na odlesky moře mezi kaktusovými květy. „Občas si myslím,“ dodala po chvíli, „že za to může její přelétavost, a někdy se mi zase zdá, že je to tím, že Lily ve svém nitru vlastně opovrhuje těmi věcmi, o které se tak snaží. A právě tohle

tajemství ji dělá tak zajímavou.“ Stočila zkoumavý pohled k Seldenovu nehybnému profilu a uzavřela svou promluvu s lehkým povzdechem: „Všechno, co k tomu můžu říct, je tohle: kéž by mi přenechala aspoň některou z těch příležitostí, které sama zahodila! Přála bych si třeba, abychom si teď mohly vyměnit místa: ona by mohla z Bryových vyrazit velmi mnoho, kdyby s nimi šikovně zacházela, a já už bych věděla, jak se postarat o George Dorseta, zatímco Bertha s Nedom Silvertonem si čtou Verlaina.“

Selden na protest vydal jakýsi zvuk, kterému však jeho společnice čelila ostrým, posměšným pohledem: „Pročpak předstírat, že nevíme, o co jde? Vždyť je všem jasné, kvůli čemu si ji Bertha vzala do ciziny. Když si Bertha chce užít příjemný čas, musí pro George zařídit nějaké rozptýlení. Nejdřív jsem si myslela, že Lily aspoň tentokrát sehraje svou hru dobře, ale už jsou mezi lidmi zvěsti, že Bertha žárlí na její úspěchy tady a v Cannes, a nedivila bych se, kdyby se jednoho dne rozešly ve zlém. Lily má jediné štěstí v tom, že ji Bertha nutně potřebuje – no ano, velmi nutně. Její románek se Silvertonem se pěkně rozjel: je tudíž zapotřebí zaměstnávat manžela, aby se jeho pozornost řádně rozptýlila. A musím říct, že Lily tohle zvládá moc dobře: George by se s ní oženil hned zítra, kdyby zjistil, jak je to s Berthou! Jenže – však ho znáte: je stejně slepý, jak je žárlivý. A samozřejmě, Lilyiným úkolem je udržovat ho v té jeho slepotě. Chytrá žena by si našla ten pravý moment, kdy mu strhnout pásku s očí, ale Lily není mazaná tímhle způsobem, a až se Georgeovi jednou otevrou oči, ona to pravděpodobně ještě zaonačí tak, aby mu zmizela z dohledu.“

Selden zahodil cigaretu. „Hrome, mám nejvyšší čas běžet na vlak!“ vykřikl s pohledem na hodinky; pak – jako odpověď na udivenou připomínku paní Fisherové „Cože?

Já předpokládala, že bydlíte v Monte!“ – zamumlal něco v tom smyslu, že se ubytoval v Nice.

„Nejhorší na tom je, že teď tak ignoruje ty Bryovy,“ zaslechl za sebou ještě nepodstatnou poznámku.

O deset minut později, v pokoji v horním patře hotelu, z něhož měl výhled na Kasino, horečně házel své věci do dvou cestovních brašen; portýr čekal venku, aby je odnesl do bryčky u vchodu. Po srázné bílé silnici to trvalo na nádraží, k odpolednímu rychlíku do Nice, jen chvíli. Teprve když byl bezpečně usazený v rohu prázdného povozu, vykřikl s pocitem opovržení vůči sobě samému: „U sta hromů, proč jen odtud takhle utíkám?!“

Bylo směšné prchat – jako nějaký citově labilní zbabělec – před poblouzněním, nad kterým přece už jeho rozum zvítězil! Jenže už stačil předat pokyny svým bankéřům, aby mu důležité obchodní dopisy posílali do Nice, kde na ně bude čekat. Už teď se zlobil sám na sebe, že opustil Monte Carlo, kde chtěl původně strávit celý týden, který mu zbýval do odplutí jeho lodi. Nyní by však bylo těžké změnit rozhodnutí a vrátit se, aniž by vypadal jako nedůsledný člověk – a to mu jeho hrdost nechtěla dovolit. V nejvnitřnějším koutě svého srdce však nelitoval, že se takto vyhnul pravděpodobnému setkání se slečnou Bartovou. I když se od ní už odstříhl, přece jen by na ni ještě nedokázal pohlízet jako na kteroukoli jinou ženu ze svého okolí; nestál o to, zjišťovat osobně, jaké by bylo vidět se s ní. Náhodné

setkání, anebo i jen opakované připomínání jejího jména, by opět zavedlo jeho myšlenky do kolejí, ze kterých už svým vlastním rozhodnutím vybědl, kdežto kdyby ji dokázal ze svého života zcela vyloučit, záplava rozličných nových dojmů – s nimiž by nebyla nijak spojená – by mu dříve nebo později dopřála, aby se od Lily a vzpomínek na ni zcela odloučil. I řeči paní Fisherové tomuto cíli napomáhaly, ale takový způsob léčby byl příliš nepříjemný, než aby si jej dobrovolně zvolil. Nejprve hodlal vyzkoušet mírnější léčebný postup. Selden si věřil, že je schopen postupně znovu nabýt střízlivého mínění o slečně Bartové; ovšem jen v tom případě, že ji neuvidí.

Na nádraží přijel brzy a k tomuto bodu svého uvažování dospěl dříve, než ho narůstající dav na nástupišti upozornil na to, že bude muset zapomenout na uchování svého soukromí; v příštím momentě něčí ruka otevřela dveře; Selden se otočil za zvukem a shledal, že se ocitl tváří v tvář osobě, před níž utíkal.

Slečna Bartová, rozpálená kvapným sestupem cestou k vlaku, stála v čele skupinky zahrnující dále Dorsetovy, mladého Silvertona a lorda Huberta Daceyho – ten už sotva stihl naskočit do vagonu a zahrnout Seldena výkřiky překvapení a vítání, než zapískal signál k odjezdu. Ukázalo se, že příchozí společnost spěchá do Nice, kam ji volá náhlé pozvání na večeri s vévodkyní z Beltshiru; počítají i s tím, že se podívají na vodní slavnost v zálivu. Celý program vznikl spontánně; cílem jejich improvizování bylo zabránit paní Bryové, aby vévodkyni ukořistila pro sebe.

Než mu se smíchem vylíčili svůj šikovný manévr, Selden měl čas strávit první dojem ze slečny Bartové, která se usadila proti němu a teď se tam vyjímala v jasném odpoledním světle. Nebyly to ještě ani celé tři měsíce, kdy se s ní

rozloučil na prahu skleníku Bryových, ale i tak zaznamenal malou změnu v jejím půvabu. Tehdy mu připadala její krása průzračná – jako by pod jejím povrchem mohl pozorovat záchvěvy samotné Lilyiny duše. Nyní se mu zdálo, jako by ten povrch už nebyl průhledný – jako by mezitím sevřel celou její bytost do pevné, oslnivé formy. Paní Fisherové se tato proměna jevila jako omládnutí. Seldenovi připadalo, jako by teplý proud mládí zchladl a zformoval se ve svůj definitivní tvar.

Cítil to i ze způsobu, jakým se na něj usmívala, a z pohotovosti, s jakou navázala přetrženou nit jejich známosti, přestože se tu setkali tak nečekaně: jako by tato nit nebyla přervána násilím, z něhož se on ještě ani nedokázal vzpamatovat. Lehkost a obratnost jejího chování ho znechutily; říkal si však, že je to jen bolest, která předchází konečnému uzdravení, po kterém toužil. Bude mu lépe, až vypudí i poslední kapku jedu ze své krve, přesvědčoval sám sebe. Už teď se cítil klidnější v její přítomnosti než dříve při pouhých myšlenkách na ni. Její řeč se všemi předpoklady, vynechávkami, nadcházkami i dlouhými oklikami, její zručnost a šikovnost, s jakou se snažila udržet rozhovor v bodě, odkud nebyly vidět žádné nevhodné záblesky minulosti, to vše svědčilo o tom, že od jejich posledního setkání měla mnoho příležitostí cvičit se v tomto umění. Dospěl k názoru, že konečně porozuměla sama sobě: zkrotila své rebelské puzení a přijala uniformní způsob sebeovládání, které nasadilo uzdu všem jejím vrtkavým sklonům – buď je v sobě uzamkla, anebo je přinutila sloužit jejím vlastním zájmům.

A ještě další věci uviděl v jejím chování: všiml si, jak dovedně se přizpůsobilo skrytým intrikám situace, ve které – ani přes všechny osvětlující narážky paní Fisherové – stále neměl úplně jasno. Teď už by paní Fisherová nemohla

slečnu Bartovou vinit z toho, že zanedbává své příležitosti! Seldenovu podrážděnému pozorování se zdálo, že si jich naopak hledí až příliš. Byla „dokonalá“ vůči všem přítomným: podřizovala se Berthině horlivé nadvládě, pozorně rozlišovala Dorsetovy nálady, Silvertonovi a Daceymu se snažila být vtipnou společnicí – Dacey, jak se zdálo, ji obdivoval už dlouho, kdežto mladý Silverton byl přehnaně zaujatý jenom sám sebou a ji podle všeho bral jako neurčitě překážející, rušivý element.

Jak tak Selden pozoroval všechny ty jemné odstíny jejího chování, jimiž se tak pohotově a důmyslně přizpůsobovala svému okolí, napadlo ho najednou, že situace v této společnosti musí být skutečně zoufalá, když Lily vyvíjí takové úsilí. Připadalo mu, jako by stála na pokraji nějaké propasti a snažila se udržovat rovnováhu – s jednou půvabnou nohou nakročenou kupředu, jako by si podvědomě dokazovala, že jí žádný pád nehrozí.

Na Anglické promenádě, kde si ho půl hodiny před obědem zabral pro sebe Ned Silverton, se Selden jen utvrdil ve svém dojmu o nejasné situaci v této společnosti. Silverton tonul v obrovské vlně pesimismu. Jak jen někdo může jet do takové zatracené díry, jako je Riviéra – každý, kdo má za mák soudnosti a na výběr celé Středomoří, se něčemu takovému vyhne! Proboha, cožpak může volba nějakého místa záviset na tom, jak tam umějí upéct jarní kuře? Zatraceně! Celá studie by se mohla napsat o diktatuře žaludku anebo o špatných játrech či nedostatku trávicích šťáv! To všechno může ovlivnit celý běh vesmíru, zastínit všechny ostatní věci kolem – chronická dyspepsie by měla být zařazena mezi zákonné důvody pro rozvod: ženin život může zničit manželova neschopnost strávit čerstvý chléb! Směšné? Ano, ale zároveň tragické jako většina absurdit. Nic není chmur-

nějšiho než tragédie, která nosí komickou masku... A kde tedy byl? Proč nechali Sicílii Sicílií a uháněli zpátky? Inu – zčásti nepochybně proto, že se slečna Bartová chtěla vrátit k bridži a parádě; k poezii je hluchá jako pařez – něco takového pro ni nemá význam ani na moři, ani na zemi! A tak samozřejmě přesvědčila Dorseta, že mu italská strava nedělá dobře. Ta by ho dokázala přimět, aby uvěřil všemu – VŠEMU! Jeho žena si toho je vědoma – ach ano, velice dobře! Ví úplně o všem! Jenže dokáže držet jazyk za zuby – a musí jej tak držet hodně často. Slečna Bartová je její důvěrná přítelkyně – takže paní Dorsetová proti ní nechce slyšet ani slovo. Jenom to uráží její ženskou hrdost – jsou zkrátka věci, na které si člověk nikdy nezvykne... Tohle všechno bylo ale důvěrné, ano? Á, tamhle už na ně z hotelové terasy mávají dámy – a Silverton se vydal napříč Promenádou; Selden zůstal stát a zamýšleně dokuřoval doutník.

Závěry, ke kterým dospěl, byly pak později téhož večera potvrzeny – přispěly k tomu některé z usvědčujících narážek, jež se uhnízdí v temnotě pochybující mysli. Selden se náhodně sešel s jedním známým, povečeřel s ním a – stále v jeho společnosti – se odebral na jasně osvětlenou Promenádu, kde množství hustě zalidněných teras přebíjelo svým jasným třpytnou temnotu vodní hladiny. Večer byl vlahý a svůdný. Na letním nebi zářily hvězdy. Na východě vycházel nad okrajem pobřeží pozdní měsíc a vysílal přes záliv jasné paprsky světla, jež však bledlo jako popel v narudlé záři osvětlených člunů. Promenádou, ozářenou lucernami, se nad bzučením davu nesly úryvky hudby, kterou zde vyhrávaly kapely, a ze ztemnělých zahrad sem doléhal šustot listoví. Mezi zahradami a terasami proudil zástup lidí. Karnevalová nálada davu byla patrná, jen se zdála být poněkud utlumená nastupující ochablostí společenské sezony.